

PS-I.431.1.17.2024

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dreddenku

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 249)

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 117-1/2024 z 6 maja 2024 r. – kierująca zespołem inspektorów;
- 2. Marzena Modrzewska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 117-2/2024 z 6 maja 2024 r. – członek zespołu inspektorów;

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 29 maja 2024 r. do 20 czerwca 2024 r., w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dreddenku kontrolę kompleksową w obszarze organizacji i funkcjonowania jednostki wiążącą się z realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 29 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 3-5)

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.
2. Warunki do realizacji zadań.
3. Realizacja procesu wspierająco-aktywizującego uczestnika.
4. Udział uczestników w zajęciach Domu.
5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

(akta kontroli str. 6-15)

Do oceny powyższych zagadnień zespół inspektorów przyjął:

- ustalenia dokonane w ramach oględzin pomieszczeń obiektu przeprowadzonych 29 maja 2024 r.;
- dokumenty udostępnione kontrolującym, w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki;
- dokumentację przekazaną przez kierownik ŚDS za pośrednictwem EPUAP – 3. i 17 czerwca 2024 r., 19 czerwca 2024 r. (dwukrotnie) oraz mailowo – 3 czerwca 2024 r. (dwukrotnie), 6 czerwca 2024 r. i 11 czerwca 2024 r.; w tym na pisemne wezwanie Dyrektor WPS z 18 czerwca 2024 r.;
- dokumentację dostępną w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim (PS-I.9421.2.212.2019; PS-I.9421.2.280.2019; PS-I.9421.2.12.2022; PS-I.9421.2.20.2023; PS-I.9421.2.102.2023; PS-I.9421.2.191.2023; PS-I.9421.2.247.2023; PS-I.941.11.2024; PS-I.9421.2.6.2024; PS-I.9421.2.103.2024).

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Pani Anny Muszyńskiej - kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 16)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy.

Organizacja oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi została uregulowana w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Sposób jego realizacji – w ramach pomocy społecznej - określa ustawa o pomocy społecznej. Ustawodawca, w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, zobowiązuje samorząd do prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa m.in. sposób funkcjonowania placówek, tryb kierowania do nich i standardy świadczonych usług. Zgodnie z przepisami, kierownik jednostki, w uzgodnieniu z wojewodą, opracowuje dokumentację określającą funkcjonowanie ośrodka wsparcia. Kierownik ośrodka opracowuje sprawozdanie z działalności ośrodka w roku budżetowym. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy określa zakres sprawozdania i termin jego przesłania właściwym podmiotom.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji, która reguluje funkcjonowanie i organizację Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku. Dokumenty określające funkcjonowanie ŚDS – regulamin, plany pracy i programy działalności - znajdują się w aktach tuł. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.280.2019; PS-I.9421.2.12.2022; PS-I.9421.2.20.2023; PS-I.9421.2.6.2024);
- dokumentacji sprawozdawczej z działalności Domu za 2023 r. znajdującej się w aktach tuł. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.941.11.2024);

- korespondencji z Burmistrz Gminy Drezdenko w sprawie zmiany liczby miejsc w poszczególnych profilach ŚDS (znak sprawy: PS-I.9421.2.212.2019).

Zespół kontrolny ustalił, że kierująca Domem uzgodniła – z Wojewodą Lubuskim – dokumentację określającą funkcjonowanie ŚDS. Statut Domu wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów. Kierownik opracowała sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2023 r., zgodnie z przepisami.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku - 1 stycznia 2015 r. - został wyodrębniony ze struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku, na mocy Uchwały Nr LVI/423/2014 Rady Miejskiej w Drezdenku z dnia 24 września 2014 r. Na tej podstawie Dom działa jako samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej o zasięgu gminnym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku oferuje 30 miejsc dziennego pobytu, w tym:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych – 7 miejsc;
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – 16 miejsc;
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi – 7 miejsc.

Ustalenia miejsc w poszczególnych profilach dokonała Burmistrz Gminy Drezdenko z Wojewodą Lubuskim, pismem z 25 października 2019 r.

Zgodnie z listą uczestników przedłożoną przez kierownik ŚDS, liczba osób skierowanych do ŚDS – w dniu kontroli - wynosiła 35. W dniu kontroli, w zajęciach Domu uczestniczyło 27 osób (liczba podpisów na liście obecności uczestników).

ŚDS w Drezdenku funkcjonuje na podstawie **statutu** oraz regulaminu organizacyjnego. Ośrodek wsparcia nie ma obowiązku uzgadniania treści statutu z wojewodą. Dokument został wprowadzony uchwałą z dnia 24 września 2014 r. (załącznik do uchwały Nr LVI/423/2014). Dokument był zmieniony – we właściwym trybie – uchwałami z dnia 5 listopada 2014 r., 28 stycznia 2015 r., 27 listopada 2019 r., 28 maja 2024 r. Analiza **statutu wykazała konieczność aktualizacji jego treści w zakresie odpłatności za pobyt w ŚDS.**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – od 30 maja 2021 r. - korzystanie z usług dziennych świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, jest nieodpłatne. Zapis w §5 statutu dot. częściowej odpłatności za pobyt jest niezgodny z przepisami.

Kierownik ŚDS – Zarządzeniem nr ŚDS.021.01.2022 z dnia 3 stycznia 2022 r. wprowadziła **regulamin organizacyjny** Jednostki. Dokonała uzgodnień – z Wojewodą Lubuskim – **regulaminu, programów działalności i planu pracy ŚDS na 2023 r. i 2024 r.**, zgodnie z §4 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pismami – z 23 grudnia 2019 r., 13 stycznia 2022 r., 14 lutego 2023 r., 23 stycznia 2024 r. - Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej zaakceptowała powyższe dokumenty. Burmistrz Gminy Drezdenko zatwierdziła dokumentację określającą funkcjonowanie Domu odpowiednio na ostatniej stronie każdego dokumentu.

Z usług ŚDS nie korzystają mieszkańcy innych gmin.

Kierownik ŚDS w Drezdenku opracowała **sprawozdanie z działalności za 2023 r.** Zakres i termin przesłania sprawozdania do Wydziału Polityki Społecznej tuż. Urzędu są zgodne – z §25 ust. 1 - 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy (data wpływu do tuż. Urzędu – 10 stycznia 2024 r.).

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że statut ŚDS wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów.

2. Warunki do realizacji zadań.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją faktyczne ku temu warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby wykwalifikowanych, stale rozwijających wiedzę i umiejętności pracowników zespołu wspierająco - aktywizującego, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług w indywidualnej i grupowej pracy z uczestnikiem. Warunkiem realizacji zadań jest również posiadanie wymaganego standardu usług w zakresie lokalizacji i dostosowania Ośrodka do potrzeb osób niepełnosprawnych, rodzaju i przeznaczenia pomieszczeń oraz minimalnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący:

- przeprowadzili oględziny obiektu oraz pomieszczeń ŚDS - korzystając z prawa nadanego art. 126 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- przyjęli analizę dokumentacji dot. rozkładu pomieszczeń ŚDS („Inwentaryzacja budowlana parteru. Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku”, z czerwca 2020 r., „Rzut parteru”);
- dokonali analizy akt osobowych kierownika i wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco – Aktywizującego;
- przeanalizowali dokumentację, dotyczącą ewidencjonowania czasu pracy pracowników Zespołu Wspierająco – Aktywizującego za kwiecień 2024 r. i 1-29 maja 2024 r.

Kontrolujący ustalili, że Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku, ul. Marszałkowska 18 usytuowany jest na parterze budynku dwukondygnacyjnego podpiwniczonego, w którym mieści się również ośrodek pomocy społecznej. Budynek, w którym mieści się ŚDS jest obiektem zabytkowym, stanowi własność gminy Drezdenko.

Do ŚDS prowadzą 2 wejścia:

- wejście główne do ŚDS - od strony pracowni stolarskiej - prowadzące wyłącznie do pomieszczeń Domu, pozbawione barier architektonicznych z podjazdem dla osób niepełnosprawnych;
- wejście wspólne do budynku – prowadzące również do OPS – po schodach.

Pomieszczenia Domu stanowią jednolity kompleks. Budynek pozbawiony barier architektonicznych. Powierzchnia Domu jest płaska. Osoby z niepełnosprawnościami mogą się swobodnie przemieszczać. Dom posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. W dniu kontroli kontrolujący stwierdzili brak kratki wentylacyjnej w drzwiach toalety męskiej uczestników. Kierownik ŚDS usunęła nieprawidłowość w toku kontroli – wyposażyła drzwi w brakujący element.

Ośrodek spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników. ŚDS zapewnia uczestnikom poczucie intymności.

W dniu kontroli ŚDS dysponował ogółem 15 pomieszczeniami, z tego:

14 jest przeznaczonych dla uczestników (w tym 3 toalety) i 1 dla pracowników.

Pomieszczenia ŚDS o zróżnicowanej powierzchni; stanowią jednolity kompleks.

Wejście do części sal terapeutycznych prowadzi bezpośrednio z korytarza; 5 pomieszczeń dla uczestników jest przechodnich. Do 6. - wejście wyłącznie przez inną salę.

Uczestnicy Domu mają do dyspozycji następujące pomieszczenia, wyposażone w sprzęty i meble niezbędne do prowadzenia w nich zajęć:

- a) salę ogólną;
- b) pomieszczenie wielofunkcyjne;
- c) salę doświadczania świata;
- d) pomieszczenie stolarskie;
- e) kuchnię z jadalnią, oddzielone od siebie tzw. barkiem;
- f) salę rehabilitacyjną;
- g) pracownię treningu indywidualnego;
- h) pracownię witrażową;
- i) pokój wyciszeń;
- j) pokój indywidualnego poradnictwa zaadoptowany z biura kierownika;
- k) szatnię wyodrębnioną z przedsionka łazienki dla personelu;
- l) 3 pomieszczenia sanitarne – dla uczestników dostępne są 3 miski ustępowe i 2 natryski zapewniające intymność podczas kąpieli. W dniu kontroli brak kratki wentylacyjnej w drzwiach toalety męskiej. Kierownik Domu usunęła nieprawidłowość w toku kontroli – zamontowała kratkę.
Toalety odrębne dla kobiet i mężczyzn, oznakowane pod względem podziału na płeć. Liczba toalet i łazienek dla 30 uczestników zgodna z przepisami (jedna toaleta dla nie więcej niż 10 uczestników).

Dla pracowników Domu przeznaczona jest toaleta.

Ustalono, że powierzchnia użytkowa kontrolowanej Jednostki jest zgodna z obowiązującymi przepisami.

Powierzchnia Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku wynosi ogółem 259,47 m². Uwzględniając faktyczne przeznaczenie pomieszczeń Domu, powierzchnia użytkowa wynosi:

- pomieszczenia przeznaczone dla uczestników – **250,57 m²**. Do powierzchni wliczono pomieszczenia wskazane w lit. a – i; k, l oraz biuro kierownika służące do indywidualnego poradnictwa i rozmów z uczestnikami ŚDS (lit. j);
- pomieszczenie użytkowane przez pracowników – 4,78 m²;
- komunikacja – 4,12 m².

Przy 30 oferowanych miejscach powierzchnia użytkowa wynosi **8,35 m²** na jednego uczestnika. Zatem posiadany metraż jest zgodny z zapisami ustawowymi (minimum 8 m² na 1 uczestnika).

Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco – Aktywizującym.

Kontrolujący, przeanalizowali listy obecności pracowników za kwiecień i 1-29 maja 2024 r. Na tej podstawie ustalili, że w ŚDS jest jeden długotrwale nieobecny pracownik.

Obecności pracowników zaznaczane są podpisami. Nieobecności zaznaczane znakiem „-”.

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych akt osobowych pracowników i zbadali wskaźnik zatrudnienia w ZWA według stanu na dzień kontroli. W ŚDS zatrudnieni są: kierownik, 4 opiekunów, starszy technik fizjoterapii, instruktor terapii zajęciowej, terapeuta zajęciowy i 1 opiekun długotrwale nieobecny. Zespół inspektorów ustalił, że członkowie zespołu mają podpisane umowy o pracę na czas nieokreślony i określony. Pracownicy realizują zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Zarządzenie Wojewody Lubuskiego - z 11 marca 2024 r. - w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim zakłada, że do wskaźnika zatrudnienia w ZWA, wlicza się maksymalnie 0,5 etatu kierownika ośrodka wsparcia. Warunkiem jest realizacja przez niego zadań na rzecz uczestników ośrodka. Do wskaźnika w ZWA wlicza się wyłącznie pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i posiadających, co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Biorąc pod uwagę liczbę miejsc i oferowany profil ŚDS, **wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia** w Zespole Wspierająco – Aktywizującym wynosi nie mniej niż **6,53 etatów**.

Wartość wskaźnika zatrudnienia w Zespole wynosiła **8,5 etatów**. Kontrolujący do wskaźnika wliczyli etaty pracowników świadczących pracę (7 etatów), 1 etat pracownika długotrwale nieobecnego, 0,5 etatu Kierownika. Kierownik dokumentuje pracę z uczestnikami w dziennikach. ŚDS **spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w ZWA**.

W zakresie wliczania pracownika długotrwale nieobecnego zespół inspektorów postępuje analogicznie jak w przypadku pracowników domów pomocy społecznej. Zgodnie ze stanowiskiem MRiPS z 6 czerwca 2019 r. (znak: DPS.V.074.27.2019.ZP) – dotyczącym DPS - do wskaźnika zatrudnienia w ZTO wlicza osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, nawet wówczas, gdy są **długotrwale nieobecne**. Jeżeli nieobecność pracownika zakłóca pracę zespołu w takim stopniu, że uniemożliwi jego prawidłowe funkcjonowanie, powinno się zatrudnić osobę na zastępstwo. W takim przypadku do wskaźnika wlicza się tylko pracownika zastępującego.

W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach - kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Zgodnie z treścią zarządzenia Wojewody Lubuskiego – z 11 marca 2024 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim:

- ośrodkiem wsparcia kieruje kierownik ośrodka wsparcia zatrudniony w pełnym wymiarze w tym ośrodku i na jego rzecz;
- kierownik ośrodka wsparcia realizuje zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Ponadto kierownik Domu zobowiązany jest posiadać:

- wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w domu;
- co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej;
- specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kierownik ŚDS w Dreżdenku zatrudniony jest na cały etat, a na pracę z uczestnikami przeznaczona 0,5 etatu. Posiada wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w ŚDS (magister na kierunku pedagogika) i ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej i doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolujący przeanalizowali akta osobowe wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego zatrudnionych na rzecz ŚDS (w tym również pracownika długotrwale nieobecnego). Na dzień kontroli wszyscy pracownicy posiadają wykształcenie wymagane na zajmowanych stanowiskach oraz co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Stanowiska pracy oraz niezbędne kwalifikacje określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 poz. 1960 ze zm.). Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizował szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.

Analiza akt osobowych pracowników Zespołu Wspierająco – Aktywizującego, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, wykazała, że wszyscy **posiadają** przeszkolenie w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Szkolenie, o którym mowa w §23 ust. 2 cyt. rozporządzenia, w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się przeprowadza się dla wszystkich pracowników. Dla osób realizujących treningi z umiejętności komunikacyjnych częstotliwość szkolenia nie może być rzadsza niż raz na trzy lata. W ŚDS w Dreżdenku prowadzi się treningi umiejętności komunikacyjnych. Z przedłożonych przez kierownika dokumentów wynika, że pracownicy **odbyli wymagane szkolenie**.

Kontrolujący ustalili, że Kierownik ośrodka wsparcia – w badanym okresie - **organizował, co najmniej raz na 6 miesięcy**, szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych potrzeb.

Szkolenia dla pracowników, obejmowały m.in. następującą tematykę: „Przygotowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami”, „Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami fizycznymi”, „Komunikacja i budowanie relacji (z elementami dramy)”, „Profilaktyka i terapia zachowań trudnych w środowiskowym domu samopomocy - studium przypadku”.

Regulamin wynagradzania pracowników ŚDS jest niezgodny z przepisami i wymaga aktualizacji.

Kierownik ŚDS – Zarządzeniem Nr ŚDS.021.06.2023 z 15 czerwca 2023 r. – ustaliła Regulamin wynagradzania pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku.

Dokument określa m.in.:

- zasady wynagradzania za pracę;
- świadczenia pieniężne związane z pracą;
- termin i sposób wypłaty wynagrodzeń.

Załącznikiem do regulaminu jest wykaz stanowisk pracowników ŚDS wraz z kategoriami zaszeregowania oraz szczegółowymi wymaganiami. Dokument ten **jest niezgodny** z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.). W dokumencie błędnie określone zostały:

- wykształcenie i umiejętności zawodowe na stanowiskach: starszy technik fizjoterapii, starszy specjalista pracy socjalnej;
- błędnie nazwane stanowisko „Terapeuta – specjalista reintegracji zawodowej”.

Kontrolującym udostępniono zestawienia dot. przyznania – od 1 stycznia 2023 r. do 29 maja 2024 r. – nagród i dodatków finansowych. W badanym okresie przyznano członkom ZWA dodatki i nagrody w łącznej wysokości 69.388,73 złotych.

(akta kontroli str. 55-60; 272; 366-526)

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały uchybienia w zakresie niezgodnego z przepisami regulaminu wynagradzania pracowników ŚDS.

3. Realizacja procesu wspierająco – aktywizującego uczestnika.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, postępowanie wspierająco – aktywizujące realizowane jest wspólnie z uczestnikiem, na podstawie ustalonego przez zespół wspierająco – aktywizujący indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego. Przepisy rozporządzenia wskazują tryb pracy i zadania zespołu wspierająco – aktywizującego. Zespół ten zobowiązany jest do oceny potrzeb i możliwości uczestnika. Na tej podstawie opracowuje indywidualny plan postępowania wspierająco - aktywizującego. Właściwa ocena potrzeb i możliwości uczestnika, daje gwarancję dobrze ukierunkowanej pracy z nim.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli:

- akta 5 wybranych uczestników;

- dokumentację ze spotkań Zespołu Wspierająco – Aktywizującego za okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Dokumentacja uczestników związana z IPPWA prowadzona jest rzetelnie. Dokumentacja kierująca (decyzje) zawiera uchybienia pod względem prawnym.

Zespół kontrolny przeanalizował akta pięciu uczestników. W aktach badanych uczestników znajdują się m.in. wnioski o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku, kopie wywiadów środowiskowych, zaświadczenia lekarskie, kopie decyzji administracyjnych o skierowaniu do ŚDS, orzeczenia o niepełnosprawności. Wszyscy badani uczestnicy posiadają zaświadczenia lekarza psychiatry o występujących zaburzeniach psychicznych i zaświadczenia lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ŚDS. Badani uczestnicy nie są ubezwłasnowolnieni.

Średnia wieku wszystkich uczestników wynosi 42,8 lat (uczestnicy są w wieku 21-72 lata). Zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ŚDS – Zespół Wspierająco-Aktywizujący zbiera się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, celem omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego i osiągniętych rezultatów. ZWA ŚDS w Drezdenku spotyka się nie rzadziej niż określono w przepisach. Weryfikacje IPPWA wykonane były nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy.

W dokumentacji wszystkich badanych uczestników znajdują się m.in.: karty obserwacji, diagnozy potrzeb. W diagnozach zespół wspierająco-aktywizujący dokonuje rozpoznania problemów i potrzeb uczestnika, jego funkcjonowania, uprawnienia, zasoby, ograniczenia i bariery. Ponadto znajduje się tutaj proponowany plan aktywizacji i ustalony wspólnie obszar/zakres pracy. Dokument jest podpisany przez uczestnika i członków ZWA. IPPWA zawierają: cel główny, cele szczegółowe, sposoby i metody ich realizacji, osoby odpowiedzialne, czas i miejsce realizacji. Zgodnie z § 13 ust. 1 cyt. rozporządzenia indywidualny plan postępowania wspierającego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem prawnym. Dokumenty IPPWA są opatrzone datą, podpisem uczestnika oraz pracowników ZWA.

Każdy uczestnik ŚDS posiada również weryfikację IPPWA, w której ocenia się efekty realizacji planu, formułuje się założenia na kolejny okres, dokonuje się diagnozy. Dokument podpisany przez uczestnika i członków ZWA.

Zespół inspektorów zbadał decyzje kierujące do ŚDS. W przypadku trzech uczestników w **pięciu decyzjach kierujących** – wydanych przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku - **znajdują się błędy:**

- uczestnik na pozycji 33 wykazu: w decyzji z 8.08.2023 r. błędne publikatory ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i ustawy o pomocy społecznej;
- uczestnik na pozycji 26 wykazu: w decyzji z 13.10.2022 r. błędne publikatory ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i Kpa; w decyzji z 29.06.2023 r. błędne publikatory ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i ustawy o pomocy społecznej;
- uczestnik na pozycji 15 wykazu: w decyzjach z 28.12.2021 r. i 27.06.2023 r. błędny publikator ustawy o pomocy społecznej.

Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku - Zarządzeniem Nr ŚDS.021.5.2019 z dnia 18 września 2019 r. - powołała Zespół Wspierająco-Aktywizujący.

Skład Zespołu jest na bieżąco aktualizowany przez wydawanie zarządzeń zmieniających. Obecny skład Zespołu jest zgodny z zatrudnieniem na dzień kontroli.

Zespół spotyka się i realizuje zadania zgodnie z przepisami prawa tj. nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. W trakcie spotkań Zespół dokonuje oceny postępów w realizacji celów założonych w IPPWA, omawia stan, postawę uczestników. Protokoły spotkań podpisywane są przez pracowników uczestniczących w spotkaniu. Z analizy dokumentacji spotkań Zespołu wynika, że w roku 2023 spotkania odbyły się 14 razy (sporządzono 73 protokoły), w 2024 r. do dnia kontroli – 6 razy (sporządzono 16 protokołów). Protokoły spotkań ZWA sporządzane są dla każdego uczestnika odrębnie.

(akta kontroli str. 527-787)

Kontrolujący stwierdzili uchybienia w dokumentacji kierującej (decyzje) pod względem prawnym.

4. Udział uczestników w zajęciach Domu.

Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy - powinien działać co najmniej 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Ustawodawca wskazuje wymaganą dokumentację zbiorczą, która powinna być prowadzona w Ośrodku. Zobowiązuje również pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego do dokumentowania swojej pracy, w dziennikach zajęć.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- dokumentacji dotyczącej przerw w funkcjonowaniu Domu znajdującej się w aktach tuł. Wydziału Polityki Społecznej (znak sprawy: PS-I.9421.2.102.2023; PS-I.9421.2.191.2023; PS-I.9421.2.247.2023; PS-I.9421.2.103.2024);
- dokumentacji dot. ewidencjonowania uczestników ŚDS i ich obecności;
- miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statycznej;
- dzienników dokumentujących pracę kierownika i 7 pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego za okres od 20-24 maja 2024 r. oraz miesięcznych planów pracy za maj 2024 r.

Ocenie poddano listy obecności wszystkich uczestników ŚDS za maj 2023 r., marzec 2024 r., kwiecień 2024 r. i maj 2024 r. oraz miesięczne informacje o liczbie uczestników Domu sporządzane w Centralnej Aplikacji Statycznej za ten sam okres.

Kierownik ŚDS informowała tuł. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.

Przepisy dopuszczają możliwość zamknięcia ŚDS na okres łącznie nie dłuższy niż 15 dni roboczych w roku kalendarzowym. Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku - w 2023 r. - był zamknięty łącznie 5 dni roboczych, zgodnie z przepisami (2 maja 2023 r., 9 czerwca 2023 r., 14 sierpnia 2023 r., 10 i 17 listopada 2023 r.).

W 2024 r. do dnia kontroli, Dom był zamknięty 1 dzień roboczy, zgodnie z przepisami (2 maja 2024 r.).

Kontrola wykazała, że miejsca w Domu były w pełni wykorzystane, zarówno na podstawie decyzji, jak i list obecności. Kierownik ŚDS prawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Do ŚDS kierowane były kolejne osoby, w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach. W jednym przypadku liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan przekroczyła liczbę uczestników nagminnie opuszczających zajęcia (o 1 decyzję), tj. niezgodnie z przepisami. Dokumentacja dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS wymaga dopracowania.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku dysponuje 30 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W dniu kontroli decyzje kierujące do Ośrodka wsparcia posiadało 35 osób.

Kontrolujący zbadali wykorzystanie miejsc w ŚDS **na podstawie wydanych decyzji.**

W 2023 r. były średnio 34 decyzje (od 33 do 35 decyzji), co stanowi 113% oferowanych przez Dom miejsc. Analiza list obecności uczestników i „Miesięcznych informacji o liczbie uczestników ŚDS” sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej w badanym okresie¹ wykazała, że Kierownik ŚDS prawidłowo podawała – w CAS – liczbę uczestników posiadających decyzje.

W czteromiesięcznym okresie poddanym badaniu¹ były osoby o częstych nieobecnościach, tj. trwających przez okres **dłuższy niż 10 dni roboczych:**

- w maju 2023 r. - 2 osoby nagminnie nieobecne;
- w marcu 2024 r. – 5 osób nagminnie nieobecnych;
- w kwietniu 2024 r. i maju 2024 r. – po 6 osób nagminnie nieobecnych.

Dane dotyczące liczby decyzji są zgodne z wykazywanymi w „Miesięcznej informacji o liczbie uczestników ŚDS” w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

Kontrolujący ustalili, że do Domu – w badanym okresie¹ - były kierowane kolejne osoby w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach tj. trwających przez okres dłuższy niż 10 dni roboczych. **W jednym przypadku liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan przekroczyła liczbę uczestników nagminnie opuszczających zajęcia - o 1 decyzję w maju 2023 r., tj. niezgodnie z przepisami. Powyższy przypadek stanowi naruszenie przepisów §7 ust. 9 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.** Ustawodawca dopuszcza świadczenie usług dla dodatkowych osób i kierowanie kolejnych, jednak **wyłącznie w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach**, w liczbie nieprzekraczającej liczby uczestników nagminnie nieobecnych, nie więcej niż 20% liczby miejsc w ośrodku. Przyjmowanie uczestników ponad statutową liczbę miejsc, niezgodnie z §7 ust. 9 cyt. rozporządzenia może mieć wpływ na standard usług świadczonych w Domu, w szczególności w zakresie wskaźnika zatrudnienia w zespole wspierająco – aktywizującym. W pozostałych badanych miesiącach liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan była równa liczbie uczestników nagminnie opuszczających zajęcia.

Zgodnie z zarządzeniem Wojewody Lubuskiego – z 11 marca 2024 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim, od 1 stycznia 2024 r. dokumentację ośrodka wsparcia stanowi m.in. **ewidencja dotycząca frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS.** Ewidencja zawiera liczbę dni obecnych i nieobecnych każdego uczestnika w danym miesiącu. Zespół inspektorów zbadał faktyczne wykorzystanie miejsc w oparciu o prowadzoną w Domu

---

¹ Maj 2023 r., marzec 2024 r., kwiecień 2024 r., maj 2024 r.

ewidencję, za okres od stycznia do maja 2024 r. Ustalił, że w tym czasie były osoby o częstych nieobecnościach:

- 2 osoby nieobecne w 5. miesiącach. W przypadku pierwszego uczestnika 13.05.2024 r. uchylono decyzję kierującą (na wniosek strony). Druga osoba nie korzystała regularnie z zajęć ŚDS z uwagi na brak możliwości jej dowozu, w związku z uszkodzonym samochodem do przewozu osób z niepełnosprawnością. Usługa transportowa nie jest wymaganym standardem w ŚDS, a jedynie możliwością wsparcia uczestników w postaci dowożenia na zajęcia i z zajęć do domu. W tej konkretnej sytuacji, brak transportu uczestnika uniemożliwia korzystanie przez niego z usług Domu, powoduje nieobecności. Może wpływać negatywnie na postępowanie wspierająco – aktywizujące. Jeżeli jednostka nie organizuje transportu we własnym zakresie (w tej sytuacji awaria samochodu), samorząd powinien przejąć to zadanie i zapewniać transport mieszkańcom ze swojego terenu. W takiej sytuacji koszty powinny zostać pokryte w ramach zadań własnych samorządu².
- 1 osoba w 3. miesiącach - z powodów zdrowotnych;
- 3 osoby w 2. miesiącach - z przyczyn zdrowotnych i rodzinnych.

Analiza ewidencji wykazała **rozbieżności i wymaga dopracowania**. Sytuacje dotyczyły następujących miesięcy:

- luty 2024 r. - błędnie wskazano liczbę dni obecnych u uczestnika w pozycji nr 29;
- marzec 2024 r. – błędy rachunkowe dotyczące liczby dni obecnych i nieobecnych u uczestnika w pozycji nr 18.

Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.

Zgodnie z Działem III §1 regulaminu organizacyjnego, Środowiskowy Dom Samopomocy w Drezdenku jest czynny od poniedziałku do piątku, przez 8 godzin dziennie. Zajęcia z uczestnikami prowadzone są przez co najmniej 6 godzin dziennie.

Analiza list obecności uczestników potwierdza, że - w badanym okresie - Dom funkcjonował 5 dni w tygodniu. Zgodnie z prowadzonymi dziennikami, zajęcia z uczestnikami trwały 6 godzin dziennie (w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰).

Ewidencja uczestników zawiera uchybienia i wymaga dopracowania. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego prowadzone zgodnie z przepisami. Listy obecności uczestników i dokumentacja dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS wymagają dopracowania.

Kontrolującym udostępniono dokumentację zbiorczą prowadzoną w Domu: ewidencję obecności, ewidencję uczestników ŚDS oraz dzienniki dokumentujące pracę kierownika i 7 pracowników prowadzących zajęcia.

Zakres **ewidencji obecności** uczestników jest zgodny z przepisami. Lista obecności zawiera:

- imię i nazwisko uczestnika;
- dni miesiąca, w których odbywają się zajęcia;
- miejsce na zaznaczenie obecności lub nieobecności uczestnika na zajęciach.

---

² Zob.: <https://sejm.gov.pl/sejm10.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=D2VJHF>

Szczegółowe zasady dotyczące prowadzenia list obecności uczestników w ŚDS określa Zarządzenie Kierownika ŚDS w Drezdenku, z dnia 8 sierpnia 2019 r. Uczestnicy Domu potwierdzają swoją obecność na zajęciach, składając własnoręczny podpis na listach obecności. W przypadku braku takiej możliwości, obecność uczestnika potwierdza terapeuta lub psycholog obecny danego dnia w pracy, na podstawie upoważnienia nadanego przez kierownika ŚDS. Analiza upoważnień przedstawionych przez kierownik ŚDS wykazała, że do potwierdzania obecności uczestników upoważniła opiekunów, instruktora terapii zajęciowej i starszego technika fizjoterapii i rehabilitacji, **tj. niezgodnie z obowiązującym w ŚDS zarządzeniem**. Zgodnie z przedmiotowym zarządzeniem, dni wolne od zajęć przekreśla się, z odpowiednią adnotacją dotyczącą powodu, dla którego nie odbywają się zajęcia. Analiza list obecności przedłożonych do kontroli wykazała, że dni, w których nie odbywają się zajęcia oznaczoną są ciemniejszym kolorem. **Brak jest natomiast adnotacji o przyczynie braku zajęć w poszczególnych dniach, w myśl obowiązującego w ŚDS zarządzenia Kierownika. Zatem listy obecności są prowadzone niezgodnie z dokumentacją wewnętrzną obowiązującą w Domu – wymagają dopracowania.** Kontrolujący sugerują dopracowanie dokumentacji w tym zakresie. W dokumentacji znajdują się również upoważnienia członków rodzin, opiekunów do poświadczania obecności na listach obecności.

Analiza **ewidencji uczestników** wykazała, że **nie zawiera ona wszystkich elementów** wskazanych w §24 ust. 3 pkt 1 lit. a) cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Ewidencja nie uwzględnia następujących pozycji:

- imię i nazwisko opiekuna;
- numer telefonu opiekuna.

Dokument jest prowadzony w sposób chronologiczny, wg dat przyjęcia uczestników do ŚDS. Data przyjęcia pierwszego uczestnika to 20.01.2014 r., ostatniego – w ewidencji – 04.04.2024 r. W sytuacji, gdy osoba nie jest już uczestnikiem ŚDS, w ewidencji jest oznaczona kolorem czerwonym, w pozycji „Uwagi, inne, nieobecności – ich przyczyny” wpisywana jest data decyzji uchylającej. W dokumencie odnotowane są także informacje związane ze stanem zdrowia uczestnika (np. data i rodzaj orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i dot. usamodzielnienia uczestnika). **Ewidencja uczestników wymaga również dopracowania.** W ewidencji znajdują się puste, niewypełnione pola (bez podania przyczyny ich niewypełnienia). Inspektorzy sugerują, aby w przypadku braku danych, odnotowywać ten fakt w ewidencji (bez pozostawiania pustych pozycji). W ten sposób prowadzona ewidencja będzie czytelna i zgodna z obowiązującymi przepisami.

Zespół inspektorów przeanalizował **dzienniki** dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego (kierownika i 7 pracowników), za okres 20-24 maja 2024 r. Pracownicy opracowują miesięczne i tygodniowe plany pracy, na podstawie których realizują zajęcia. Pracownik zespołu wspierająco – aktywizującego, prowadzący zajęcia odnotowuje je w dzienniku zajęć. Dzienniki zajęć są prowadzone zgodnie z §24 ust. 3 pkt 2 litera a, b, d, e cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownik odnotowuje w dzienniku: datę i godzinę zajęć, imiona i nazwiska uczestników biorących udział w zajęciach z zaznaczeniem ich obecności („+” w przypadku obecności, „-” gdy uczestnik jest nieobecny na zajęciach), realizowane cele z indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego, tematykę zajęć i sposoby ich realizacji. Każdego dnia pracownik prowadzący zajęcia podpisuje się w dzienniku zajęć wraz z imienną pieczęcią.

Kontrola wykazała, że do ŚDS kierowane były kolejne osoby, w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach. **W jednym przypadku liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan przekroczyła liczbę uczestników nagminnie opuszczających zajęcia, tj. niezgodnie z przepisami.** Ewidencja uczestników zawiera uchybienia i wymaga dopracowania. Listy obecności uczestników i dokumentacja dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS wymagają dopracowania.

5. Prawidłowość składania zapotrzebowania na środki finansowe z budżetu państwa.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 18 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim, w razie nagminnych nieobecności uczestników trwających w sumie powyżej 10 dni roboczych w danym miesiącu (z wyjątkiem sytuacji zakażenia wirusem SARS-CoV-2 lub objęcia uczestnika kwarantanną), wysokość dotacji zostanie pomniejszona wprost proporcjonalnie do liczby uczestników stale uczęszczających na zajęcia ŚDS. Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z 3 stycznia 2023 r. w razie nagminnych nieobecności uczestników trwających w sumie powyżej 10 dni roboczych w danym miesiącu, miesięczna dotacja na tych uczestników wynosi 65% dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 3 pkt 1. Zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 11 marca 2024 r. obowiązującym od 1 stycznia 2024 r. miesięczna dotacji wypłacana jest na liczbę aktualnie korzystających z ośrodka wsparcia, jednak nie może być wyższa niż liczba miejsc w ośrodku.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli analizę:

- miesięcznych „Informacji o liczbie uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi” sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statycznej (zwane dalej CAS) za 2023 r. i styczeń-kwiecień 2024 r.;
- dokumentacji indywidualnej 19 uczestników w tym: 14 osób wskazanych do zwiększonej dotacji, 2 osób w typie A, 3 osób w typie B.

Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS oraz do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS właściwie wykazała w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

Dotacja od stycznia 2023 r. do kwietnia 2024 r. przekazywana była na podstawie sprawozdania: „Miesięczna informacja o liczbie uczestników środowiskowego domu samopomocy”, z uwzględnieniem liczby miejsc w ŚDS (30 miejsc).

Zespół inspektorów zbadał – na podstawie wybranej próby - prawidłowość kwalifikowania osób do uczestnictwa w zajęciach w ŚDS. Analiza dokumentacji – 19 wybranych uczestników (14 osób w typie D, 2 osoby w typie A, 3 osoby w typie B) - wykazała, że są oni uprawnieni do udziału w zajęciach ŚDS. **Uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS.**

W aktach wszystkich badanych uczestników (typ A, B i D), znajdowały się dokumenty potwierdzające występowanie zaburzeń psychicznych oraz w przypadku 18 badanych uczestników orzeczenia o stopniu niepełnosprawności:

- 02-P, 05-R, znaczny;
- a/f/c, znaczny;
- 01-U, 05-R, 10-N, znaczny;
- 01-U, 06-E, znaczny;
- M/Ps, znaczny;
- 05-R, 10-N, znaczny;
- 02-P, 01-U, znaczny;
- 01-U, 10-N, znaczny;
- 05-R, 10-N, znaczny;
- 05-R, 10-N, znaczny;
- 02-P, 05-R, 10-N, znaczny;
- 01-U, 02-P, 10-N, znaczny;
- 02-P, 12-C, znaczny;
- 03-L, 05-R, 10-N, znaczny;
- Pierwsza grupa inwalidów;
- 04-O, znaczny;
- 01-U, 04-O, umiarkowany;
- 01-U, 06-E, umiarkowany.

Na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej Wojewoda Lubuski przekazywał podwyższoną dotację dla uczestników ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi od stycznia 2023 r. do kwietnia 2024 r. – na 7 miejsc. Dotacja przekazywana była na podstawie miesięcznych informacji o liczbie uprawnionych uczestników, sporządzanych przez Jednostkę w Centralnej Aplikacji Statystycznej - „Informacja o liczbie uczestników ŚDS - spektrum autyzmu i niepełnosprawności sprzężone” oraz „Miesięczna informacja o liczbie uczestników ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY”.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, 8 sierpnia 2017 r., opracowało „Wytyczne dotyczące sposobu kwalifikowania uczestników ŚDS ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi do podwyższonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej”. Warunkiem przyznania zwiększonej dotacji jest orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, w orzeczeniach wpisane 2 lub 3 symbole przyczyny niepełnosprawności lub symbol 12-C. Dokumentacja uczestników musi potwierdzać występowanie zaburzeń psychicznych - w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Do otrzymania zwiększonej dotacji, w badanym okresie, zakwalifikowanych było łącznie 8 uczestników, dodatkowo 6 uczestników posiada dokumentację kwalifikującą do typu D. Zostali oni (14 osób) wskazani – przez kierownika ŚDS w imiennym zestawieniu. Zespół inspektorów zbadał dokumentację indywidualną wszystkich 14 wskazanych uczestników. Każdy uczestnik posiadał orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Na podstawie dokumentów wszystkie osoby kwalifikowały się do zwiększonej dotacji zgodnie z wytycznymi MRPiPS z 8 sierpnia 2017 r. **Uczestnicy byli właściwie kwalifikowani**

do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS **właściwie wykazała** w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

(akta kontroli str. 528-663; 788-831)

Zespół inspektorów nie stwierdził uchybień w badanym zakresie.

Wnioski:

1. Organizacja pracy w Ośrodku została formalnie uregulowana. Statut Domu wymaga aktualizacji i dostosowania do obowiązujących przepisów.
2. Dokumentacja określająca funkcjonowanie Domu została uzgodniona z Wojewodą Lubuskim.
3. Kierownik opracowała sprawozdanie z działalności ŚDS za 2023 r., zgodnie z przepisami.
4. Dom jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Zapewnia uczestnikom poczucie intymności.
5. ŚDS spełnia standard usług bytowych pod względem liczby wymaganych pomieszczeń dla uczestników.
6. Powierzchnia użytkowa Domu jest zgodna z obowiązującymi przepisami.
7. Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie.
8. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco – Aktywizującym.
9. W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach - kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.
10. Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizował szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.
11. Regulamin wynagradzania pracowników ŚDS jest niezgodny z przepisami i wymaga aktualizacji.
12. Dokumentacja uczestników związana z IPPWA prowadzona jest rzetelnie.
13. Dokumentacja kierująca (decyzje) zawiera uchybienia pod względem prawnym.
14. Kierownik ŚDS informowała tuż. Wydział Polityki Społecznej o zamknięciu Domu, zgodnie z przepisami.
15. Dni i godziny funkcjonowania Domu są zgodne z przepisami. ŚDS zapewnia uczestnikom zajęcia przez 6 godzin dziennie.
16. Kontrola wykazała, że miejsca w Domu były w pełni wykorzystane, zarówno na podstawie decyzji, jak i list obecności. Kierownik ŚDS prawidłowo podawała dane dotyczące liczby uczestników w Centralnej Aplikacji Statystycznej.
17. Do ŚDS kierowane były kolejne osoby, w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach. W jednym przypadku liczba osób przyjętych do ŚDS ponad stan przekroczyła liczbę uczestników nagminnie opuszczających zajęcia (o 1 decyzję), tj. niezgodnie z przepisami.
18. Ewidencja uczestników zawiera uchybienia i wymaga dopracowania.

19. Dzienniki dokumentujące pracę pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego prowadzone zgodnie z przepisami.
20. Listy obecności uczestników i dokumentacja dot. frekwencji uczestników na zajęciach ŚDS wymagają dopracowania.
21. Zespół inspektorów ustalił, że uczestnicy byli prawidłowo kwalifikowani do ŚDS oraz do otrzymania zwiększonej dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik ŚDS właściwie wykazała w CAS liczbę uczestników kwalifikujących się do zwiększonej dotacji.

Wnioski zawarte w punktach:

- 11, 13, 17, 18 stanowią **istotne uchybienia**;
- 1 **stanowi uchybienie**;
- 20 **stanowi sugestię**.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku.

Za uchybienie dot. dokumentacji kierującej uczestników (punkt 13 wniosków) odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku.

Za uchybienie dot. przyjmowania i kierowania kolejnych osób, w miejsce uczestników o częstych nieobecnościach w liczbie przekraczającej uczestników o częstych nieobecnościach (punkt 17 wniosków) odpowiedzialny jest Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku i Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Drezdenku.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Środowiskowym Domu Samopomocy w Drezdenku, pod pozycją nr 13.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Drezdenku, drugi Burmistrzowi Gminy Drezdenko, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

Kierownik jednostki:

Kierownik Środowiskowego
Dому Samopomocy
w Dreddenku

mgr Anna Muszyńska

Gorzów Wielkopolski, dnia 21 czerwca 2024 r.

Dreddenko, dnia 24.06.2024 r.

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.